

Smeđi medvjed često prelazi prometnice, željezničke pruge i autoceste.

SMANJENJE BROJA SUDARA SMEĐIH MEDVJEDA S AUTOMOBILIMA U HRVATSKOJ

LIFE
DINALP
BEAR

Upravljanje i zaštita populacije
smeđih medvjeda u sjevernim
Dinaridima i Alpama

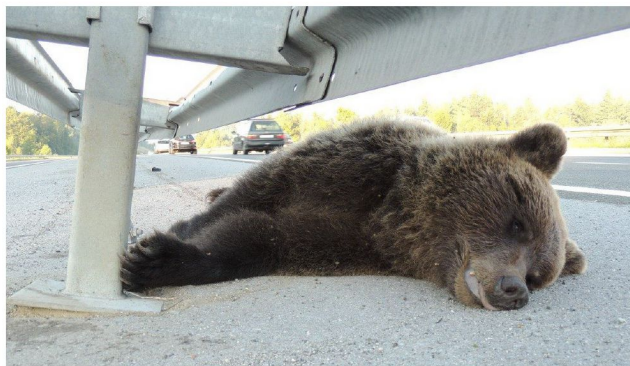
www.dinalpbear.eu

UVOD

Mjere za smanjivanje smrtnosti medvjeda na prometnicama: autocestama i željezničkim prugama važne su iz dva aspekta: da bi se smanjila smrtnost medvjeda, ali također i rizik koji ovakvi susreti predstavljaju za vozače i putnike.

U razdoblju od 2005. do 2017. godine, u Hrvatskoj je na autocesti Rijeka-Zagreb zabilježeno 25 stradanja medvjeda. Ukupni broj medvjeda stradalih u prometu u istom razdoblju iznosi 200 jedinki. Ovo predstavlja prosječno 15,4 medvjeda godišnje ili 13.8% svih zabilježenih smrtnih slučajeva medvjeda u našoj zemlji.

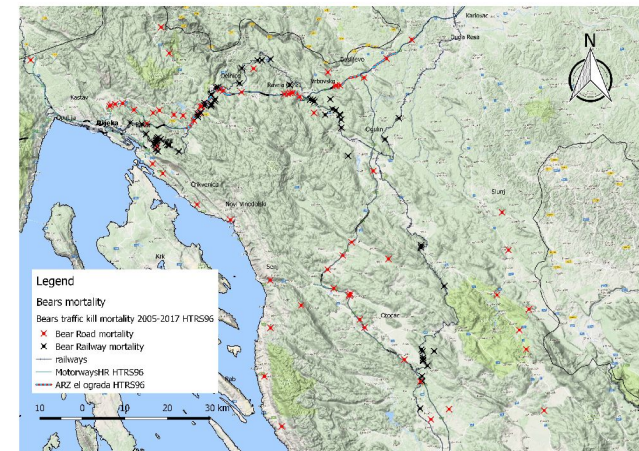
Primijećeno je da se vrhunci prometnih nezgoda s medvjedima događaju dvaput godišnje: u kasno proljeće (svibanj-lipanj) i ranu jesen (kolovoz-listopad). Proljeće je period najintenzivnijeg kretanja medvjeda zbog sezone parenja. Drugi period po učestalosti najvjerojatnije je povezan s traženjem hrane. Zbog priprema za zimu, medvjedi se vrlo intenzivno hrane u jesen. Iskustvo proizašlo s terena pokazalo je da medvjedi učestalo pretražuju kante za smeće postavljene uz autoceste i druge prometnice te se prehranjuju različitim organskim otpacima.

U Hrvatskoj je svake godine u sudarima s vozilima prosječno stradavalo oko 15 medvjeda.

PROSTORNI RASPORED SMRTNIH SLUČAJEVA MEDVJEDA STRADALIH U PROMETU

Smrtnost medvjeda od sudara s vozilima u posljednjih 13 godina zabilježena je na željezničkim prugama (53%) i na cestama (47%) od kojih se 48% dogodi na svim autocestama.

Karta dokumentiranih slučajeva usmrćenih smeđih medvjeda u periodu od 2005. do 2017. godine.

MJERE ZA SMANJENJE SMRTNOSTI MEDVJEDA UZROKOVANE PROMETOM

Mjere ublažavanja primijenjene su duž autoceste Rijeka – Zagreb na dionici koja se proteže kroz Gorski kotar. Standardnoj metalnoj žičanoj mreži ograde nadodana je električna ograda – nalik onoj koja služi za zaštitu stoke – ukupne duljine 2x30 km (na obje strane autoceste). Također su primijenjene i mjere koje osiguravaju siguran izlaz onim životinjama koje ipak uđu unutar ograđenog prostora autoceste: 36 jednosmjernih izlaznih vrata koje životinje mogu gurnuti i otvoriti kako bi izašle te 6 iskočnih rampi postavljenih u razini ograde.

Električna ograda duž autoceste Rijeka - Zagreb.
Velika jednosmjerna izlazna vrata na autocesti Rijeka - Zagreb.

Iskočna rampa za izlaz iz ograđenog prostora autoceste Rijeka – Zagreb.

Jednosmjerna izlazna vrata za životinje iz ograđenog prostora autoceste.
Manja varijanta vrata.

PROHODNOST AUTOCESTE RIJEKA – ZAGREB ZA DIVLJE ŽIVOTINJE

Duž ove autoceste izgrađen je posebno konstruiran zeleni most Dedin (širine 100 metara) po kojemu medvjedi i druge divlje životinje mogu sigurno prijeći autoput. Dodatna prednost za prelazak životinja jest činjenica da čak 25% dionice ove autoceste na području Gorskog kotare otpada na tunele, vijadukte i mostove. Radio-praćenje označenih medvjeda pokazalo je da redovito i uspješno koriste sve ove oblike izgrađenih prijelaza.

Naposljetku, u okviru projekta LIFE DINALP BEAR očekujemo smanjenje smrtnosti medvjeda na autocesti Rijeka – Zagreb za 50%.

Zeleni most Dedin u blizini Delnica sagrađen za prelazak divljih životinja.

REFERENCE

Kusak, J. D Huber, T. Gomerčić, G. Schwaderer, G. Gužvica 2009. *The permeability of highway in Gorski kotar (Croatia) for large mammals*. Eur. J. Wildl. Res. 55:7-21.
Krofel M., Al Sayegh Petkovšek S., Huber Đ., Jonozović M., Ličina T., Pokorny B., Pavšek Z., Reljić S., Stergar M., Jerina K., 2015. *Povozi medvedov na cestah in železnicah*. Lovec, XCVIII, št. 1, str. 612-615.

O LETKU

Autori: Đ. Huber, B. Vivoda, M. Habazin i S. Reljić
Prijevod i lektura: L. Bernardić, Đ. Huber i S. Reljić
Izdavač: Veterinarski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Foto: P. Drašković Pelc, Đ. Huber, ophodnja ARZ d.d.
Grafičko oblikovanje: Majda Džanić
Tisak: ITG d.o.o.
Broj kopija: 9000
Tiskano na recikliranom papiru.
Zagreb, 2018.

Uz podršku LIFE financijskog mehanizma Europske Unije.

LIFE13 NAT/SI/000550